

Papsoka templomromja

2009 július 13. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Balatonfüred több településrészből fejlődött várossá – e címet 1971. április 25. óta viseli –, a Bakony déli lankáinál elterülő, középkori eredetű falvakból és a híres savanyúvíz-forrás közelében kialakult újkori fürdőtelepből. A tihanyi bencések 1211-ben kelt birtokösszeírásában már szerepel a Papsoka nevű község Szent Mihály titulusú templomával, amelyet később – 1381 és 1476 között – a szomszédos Siske, illetve Fördő falu egyházaként említene. 1550-ben Felső-Füred plébániájaként tartott fel, majd két év múlva a település templomától áldozatul esett a törökök nagy dunántúli hadjáratának.

Az egykor vízimalmok kerekét forgató, rég kiszáradt Siske patakna már csak a nyomvonalát őrzi a siskei út. A másik, Balatonszilas felé vezető országút meredeken kapaszkodik fel a Győr-hegyre. A város szélén lévő magaslatról fenséges körkilátás tárul a szemünk elé: az északi hegyek, a Tihanyi-félsziget a kéttornyú apátsággal, a hatalmas tó türkiz színű tükre a Füredi-öböllel, és a város köré telepített gyönyörű szőlőskertek.

A hegytetőn öreg temető tanúskodik az Árpád-korban itt létezett Papsoka faluról; a XIII. századi templomrom is a cinterem alacsony, nagyrészt elhordott kerítéfalán belül található. A háborús pusztítások és az újkori bontások dacára tekintélyes nagyságú, festői rom. Hosszú, egyenes hajójának ablaktalan északi fala jó négy-öt méteres magasságban áll, a keleten hozzákapcsolódó szentély belsejében még láthatók a boltozat vállkövei, fölöttük a bordák csúcsívei is szépen kirajzolódnak. A déli oldalhoz csatlakozó, alacsonyabb falak egy négyszögletű elter és talán a sekrestye helyét mutatják.

Az épület legérdekesebb része a hajó nyugati végén figyelhető meg: egy középoszlopos karzat, amelyet masszív gótikus ívpár támaszt alá. A nagyrészt elpusztult harántfalat az 1964 és 1966 között elvégzett emléki helyreállítás és konzerválás alkalmával építették újjá – a feltárt alaprajzból rekonstruálva –, az újonnan rakott téglahálóba befoglalva az elkerült faragott idomköveket.

A restaurálást megelőző régészeti ásatás és falkutatás feltárta a román-gót átmeneti kori hajó, illetve a kegyűri karzat elé épített nyugati elteret is, amire rokon példákat szinte csak túlnyugatra, főleg szerzetesrendi templomoknál ismerünk.

A török hódoltság után visszatérő lakók új helyen kezdtek építkezni, a régi falut és templomát elhagyták. Amint másutt is gyakorta, itt is kőbányaként használták az öreg falakat. Megkapó, hogy még így, ennyi évszázadnyi pusztulás után is ilyen sokat elárul múltjából ez az elhagyott, rejtőzködő rom. Említést érdemel még, hogy a közelében lévő faragott sírkövek egyike Keöd József hajóskapitánynak (1839–1897), a legendás Kisfaludy gróf feleségének emlékére készítették.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló